

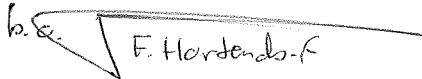
Ecoscan toekomstig Noorderpark te Amsterdam

5 mei 2008

Ecoscan toekomstig Noorderpark te Amsterdam

Flora en Fauna

Verantwoording

Titel	Ecscan toekomstig Noorderpark te Amsterdam
Opdrachtgever	Gemeente Amsterdam
Projectleider	drs. S. (Simone) Bremer
Auteur(s)	ing. M.M. (Margaret) Konings
Projectnummer	4539258
Aantal pagina's	32 (exclusief bijlagen)
Datum	5 mei 2008
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
Vestiging Amsterdam
Zekeringstraat 43 g
1014 BV Amsterdam
Telefoon (020) 606 32 22
Fax (020) 684 89 21

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Kenmerk R001-4539258MGK-leh-V03-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon.....	5
1 Inleiding	9
1.1 Aanleiding en doel	9
1.2 Methode	9
2 Flora- en Faunawet	11
2.1 Verbodsbepalingen	11
2.2 Zorgplicht	13
2.2.1 Rode-lijstsoorten	13
3 Huidige natuurwaarden	15
3.1 Beschrijving plangebied	15
3.1.1 Volewijkspark	15
3.1.2 Florapark	16
3.2 Beschermden soorten	16
3.2.1 Vaatplanten	17
3.2.2 Broedvogels	18
3.2.3 Zoogdieren	18
3.2.4 Amfibieën	20
3.2.5 Vissen	20
3.2.6 Ongewervelde dieren en overige soorten	20
3.3 Samenvatting	21
4 Effectbeschrijving	23
4.1 Werkzaamheden	23
4.2 Toetsingscriteria	24
4.2.1 Effecten	24
4.3 Effectbeschrijving	24
4.3.1 Beleving	24
4.3.2 Gebiedsbescherming	25
4.3.3 Onbeschermden soorten	25
4.3.4 Tabel 1-soorten	25
4.3.5 Tabel 2-soorten	25
4.3.6 Tabel 3-soorten	26

5	Conclusies en aanbevelingen.....	29
5.1	Conclusies	29
5.2	Aanbevelingen	30
6	Literatuur	31

Bijlage(n)

1. Ligging van het plangebied
2. Tabel 1, 2 en 3-soorten
3. Foto's van het plangebied

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Tauw heeft in opdracht van gemeente Amsterdam, stadsdeel Noord, een ecoscan naar de ecologische waarden uitgevoerd waarbij de beoogde ontwikkelingen voor de realisatie van het toekomstige Noorderpark zijn getoetst aan de Natuurbeschermingswetgeving.

Het stadsdeel Amsterdam-Noord heeft de aanleg van de Noord-Zuidlijn aangegrepen om de Nieuwe Leeuwarderweg verdiept te laten aanleggen. Daardoor kunnen twee bestaande parken, het Florapark en het Volewijkspark, worden samengevoegd tot één groot nieuw park, ook wel het Noorderpark. Om de ontwikkelingen van het Noorderpark mogelijk te maken wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan dient getoetst te worden aan het Besluit Milieueffectrapportage (MER).

In het kader van het bestemmingsplan dient aangetoond te worden dat de herontwikkeling uitvoerbaar is. Ook is het van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt welke milieugevolgen de herontwikkeling heeft in het kader van de MER-beoordeling. De ecoscan en de vleermuisinventarisatie zijn noodzakelijk om aan te tonen welke invloed de herontwikkeling van het Noorderpark heeft op de huidige natuurwaarden (zowel negatief als positief) en eveneens om inzichtelijk te maken of de Natuurbeschermingswetgeving in dit geval de Flora- en Faunawet een belemmering kan vormen voor het wijzigen van de bestemming. De Flora- en Faunawet behelst de bescherming van een groot aantal dier- en plantensoorten.

In de nabijheid van het plangebied bevinden zich natuurgebieden, die worden beschermd binnen het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebieden). Deze wet is niet relevant vanwege de grote afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden.

1.2 Methode

In eerste instantie wordt in deze rapportage inzichtelijk gemaakt welke beschermde natuurwaarden in en om het plangebied te verwachten zijn. De mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en/of plantensoorten is bepaald aan de hand van een literatuuronderzoek en algemene kennis over het voorkomen van dier- en plantensoorten in dit gebied, gecombineerd met een veldbezoek. Dit veldbezoek is erop gericht om te controleren in hoeverre de soorten aanwezig zijn of in hoeverre het plangebied voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook worden de gegevens uit de vleermuisinventarisatie van het Florapark (2005-2006) en de resultaten van de vleermuisinventarisatie van het Volewijkspark gebruikt.

Vervolgens zijn de effecten van de beoogde ontwikkelingen op de te verwachten beschermde natuurwaarden inzichtelijk gemaakt. Afgesloten is met een conclusie en aanbevelingen, waarin wordt beschreven of een ontheffing van de Flora- en Faunawet of een vergunning inzake de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is. Tevens is beschreven aan welke randvoorwaarden moeten worden voldaan en hoe eventuele verstoring kan worden voorkomen.

2 Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland aanwezige dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en enkele plantensoorten zijn te vinden op lijsten, die deel uitmaken van de Flora- en Faunawet.

2.1 Verbodsbepalingen

De Flora- en Faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om ervoor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste zijn:

- **Artikel 8:** Het is verboden (beschermde) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen
- **Artikel 9:** Het is verboden (beschermde) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen
- **Artikel 10:** Het is verboden (beschermde) dieren opzettelijk te verontrusten
- **Artikel 11:** Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermde) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren
- **Artikel 12:** Het is verboden eieren van (beschermde) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen

Als sprake is van verstoring/aantasting, is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor een groot aantal beschermde soorten geldt echter sinds 23 februari 2005 een vrijstelling.

Voordat kan worden gestart met de voorgenomen ontwikkeling geeft de wet aan dat de volgende handelingen moeten worden doorlopen:

- Bepaling van de waarde ter plaatse van de locatie en haar directe omgeving voor (beschermde) dier- en plantensoorten
- Bepaling van de effecten van de voorgenomen plannen op die soorten en hun leefgebieden
- Bepaling van de mogelijkheden om rekening te houden met die soorten en leefgebieden: naarmate beter rekening wordt gehouden met deze leefgebieden, is het uiteindelijke effect geringer. De maatregelen die het effect verkleinen worden wel verzachtende of 'mitigerende' maatregelen genoemd
- Eventueel een vervolgetraject, wanneer mitigerende maatregelen onvoldoende blijken te zijn. Onderdeel hiervan kan uitwerking van compenserende maatregelen zijn

Voor de mogelijkheid van het verlenen van de ontheffing, wordt sinds 23 februari 2005 onderscheid gemaakt tussen drie categorieën beschermde soorten (zie ook bijlage 2):

1. Extra beschermde soorten: de Habitatrichtlijnsoorten en de zwaardere categorieën van de rode lijsten (deze zijn inmiddels alle gepubliceerd in de Staatscourant)
2. De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling (tabel 1-soorten)
3. Een tussencategorie, de resterende beschermde soorten (tabel 2).
Hiervoor geldt een vrijstelling wanneer wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen moet voor deze soorten een ontheffing worden gevraagd

Extra beschermde soorten (tabel 3-soorten)

Voor extra beschermde soorten kan alleen ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen worden verleend indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; Dat betekent dat alternatieven (voor de locatie of vorm van de activiteit) onderzocht moeten worden voor de in het geding zijnde activiteit
- Er is sprake van de belangen, vermeld in art. 75, lid 4, sub a of genoemd in art. 2 van Vrijstellingsbesluit. Een essentiële ontheffingsgrond voor een plan komt naar voren in art. 2 van het Vrijstellingsbesluit. Ontheffing kan worden verleend indien er sprake is van 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort. Indien de gunstige staat van de betrokken soort(en) in het geding komt, dienen maatregelen te worden genomen om de instandhouding te garanderen. Schade op individuniveau dient te worden voorkomen

Dat kan door compenserende, maar ook mitigerende (verzachtende) maatregelen te nemen. Of er en welke compenserende en/of mitigerende maatregelen nodig zijn, kan de minister van LNV in de voorschriften bij de ontheffing aangeven. Compensatie van schade aan biotopen van soorten die zijn vermeld in bijlage I van de Vogelrichtlijn of bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet zijn afgerond voordat kan worden gestart met het plan.

Algemeen voorkomende beschermde soorten (tabel 1-soorten)

Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling.

Overige beschermde soorten (tabel 2-soorten)

Voor de overige beschermde soorten kan door LNV ontheffing worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie niveau). Indien de gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen.

Voor initiatiefnemers die individueel of gezamenlijk beschikken over een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor deze soorten eveneens een vrijstelling.

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en Faunawet een bijzondere positie in. Voor broedende vogels kan geen ontheffing worden verleend van artikel 10. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets (vergelijkbaar met tabel 3-soorten). Met een goedgekeurde gedragscode kan een vrijstelling gelden voor het verstoren van bepaalde broedvogelsoorten. Het broedseizoen loopt van 15 maart tot 15 juli, maar varieert per soort.

2.2 Zorgplicht

De zorgplicht uit de Flora- en Faunawet is mede van toepassing bij de beschermde soorten waarvoor geen ontheffing hoeft te worden verkregen evenals voor niet-beschermde soorten. De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten (inclusief hun leefomgeving). Concreet betekent dit dat bij een ruimtelijke ingreep rekening moet worden gehouden met alle aanwezige dieren en planten door middel van planning en uitvoering. Aangezien over het algemeen alleen tabel 1-soorten in het plangebied verwacht worden, is de zorgplicht belangrijk.

Er kan aan de zorgplicht worden voldaan door een zorgvuldige uitvoering van de werkzaamheden en een goede planning. Onder een zorgvuldige uitvoering van werkzaamheden kan bijvoorbeeld volstaan worden door de aangetroffen tabel 1-plantensoorten uit te graven en verderop weer in te planten. Ook voor zoogdieren is vorm te geven aan de zorgplicht. Kleine zoogdieren zijn het meest kwetsbaar als ze jongen hebben. De jongen zijn in de eerste weken vrijwel niet mobiel en daarom zeer gevoelig voor verstoring van het leefgebied. Door de werkzaamheden niet tussen begin mei en eind augustus te starten, wordt voorkomen dat nesten van deze soorten worden aangetast. Voor amfibieën geldt dat werk aan de watergangen zo veel mogelijk buiten het voortplantingsseizoen van amfibieën (maart - augustus) dient plaats te vinden.

2.2.1 Rode-lijstsoorten

De rode lijsten hebben geen wettelijke status. Soorten die op de rode lijst zijn geplaatst, zijn niet per definitie ook beschermd: deze soorten zijn alleen beschermd als ze ook in de Flora- en Faunawet als beschermde soort zijn opgenomen. Een deel van de meest bedreigde planten- en diersoorten heeft eenzelfde status als de Habitatrichtlijnsoorten (extra beschermde soorten). Wanneer rode lijstsoorten voorkomen binnen een gebied dat deel uitmaakt van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS), dan maken deze waarden onze inziens deel uit van de 'wezenlijke waarden en kenmerken' van de PEHS. Ook valt het plangebied onder de Ecologische Structuurplan Amsterdam Noord (ESAN).

De Provincie Zuid-Holland beschouwt deze soorten als compensatieplichtig. Het plangebied is overigens buiten de PEHS gelegen en heeft ook geen andere beschermde status in het kader van de natuurbescherming.

3 Huidige natuurwaarden

3.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit twee bestaande afzonderlijke parken namelijk, het Florapark (aan de westzijde) en het Volewijkspark (aan de oostzijde). Beide parken zijn van elkaar gescheiden door het Noordhollandsch kanaal. Het kanaal heeft geen ecologische functie.

Het plangebied wordt op hoofdlijnen begrensd door:

- Aan de noordzijde; de Sneeuwbalweg, de Buiksloterdiep, de Nieuwe Purmerweg en terreingrens Floraparkbad
- Aan de oostzijde; de Rodekruisstraat, Leeuwarderweg en de Adelaarsweg
- Aan de Zuidzijde; Johan van Hasseltweg
- Aan de westzijde; Wingerdweg

Beide parken vallen in het Amsterdamse structuurplan onder de Hoofdgroenstructuur waar een aanvullend toetsingskader (2001) voor bestaat. Dit kader stelt dat in gebieden die onder de Hoofdgroenstructuur vallen, mogen in principe alleen ingrepen plaatsvinden die ten goede komen aan de natuur of aan op groen gerichte recreatie (Daalder e.a. 2006). Wijzigingen in de Hoofdgroenstructuur worden getoetst aan inpasbaarheid en wenselijkheid. Het eerste betreft de relatie van de wijziging ten opzichte van de omgeving. De tweede is veelal een politieke keuze, losstaand van de omgeving. De Technische Advies Commissie (TAC) toetst het aanvullend toetsingskader.

3.1.1 Volewijkspark

Het Volewijkspark is een park dat wordt doorsneden door de Nieuwe Leeuwarderweg. Deze weg is een drukke doorgaande weg tussen Amsterdam Noord en het centrum van Amsterdam. Parallel aan de Leeuwarderweg loopt een fietspad. Een deel van het park is recentelijk opgehoogd met een extra zandlaag. In het park ligt een vijver. Rond om de vijver staan verschillende jonge en oude bomen afwisselend met veel of weinig onderbeschoeiing. Als recreatievoorziening beschikt het Volewijkspark over een voetbalveld, bankjes en geasfalteerde wandelpaden. Tevens ligt het park dicht bij het Vliegenbos. Het Vliegenbos en het Volewijkspark worden gescheiden door enkele woningen.

In het park is variatie van dichte en open stukken bos. In de open stukken bos is echter veel activiteit aanwezig van mensen (zoals hangjeugd). Dit is waarneembaar door de verschillende looppaden en afval. Het asfaltpad naast het voetbalveld is slecht onderhouden. In de vroege ochtend wordt het voetbalveld gebruikt als foeragegebied door konijnen.

3.1.2 Florapark

Aan de westelijke rand van het park is een kinderdagverblijf gerealiseerd. In het park zijn vier vijvers, verschillende grasvelden en een rozentuin aanwezig. Als recreatievoorziening beschikt het Florapark geasfalteerde wandelpaden en verschillende bankjes. Dit park is in vergelijking tot het Volewijkspark heel open en goed onderhouden. Er zijn veel open plekken aanwezig door middel van grasvelden en voetbalvelden. Echter zijn ook verschillende plekken in het park dicht begroeid met verschillende bosschages, Rododendron en rozenperken. Er is veel struweel aanwezig die functioneert als onderbegroeiing. In één van de vijvers zwemmen veel Wilde eenden die door de aanwezige voorbijgangers vaak worden gevoerd. Dit water is behoorlijk troebel en vermist. In een andere vijver zwemmen verschillende soorten vissen. Tussen de verschillende watergangen zijn echter geen verbindingen hierdoor is de waterkwaliteit van de vijvers niet optimaal. De paden van het Florapark zijn voor het grootste deel van asfalt en in de loop der jaren goed onderhouden.

Rondom het Volewijkspark en het Florapark liggen verschillende woonwijken en enkele bedrijven van Amsterdam-Noord. Zie locatiefoto's in bijlage 3.

Stedelijke groenvoorzieningen zijn in de eerste instantie bedoeld voor mensen. Beide parken worden door omwonenden intensief gebruikt als hondenuitlaatroute en fiets- en wandelroute als verbinding tussen de verschillende woonwijken. Tevens worden beide parken intensief beheerd. Deze activiteiten zorgen ervoor dat het gebied beperkte natuurwaarden heeft (Daalder e.a. 2006).

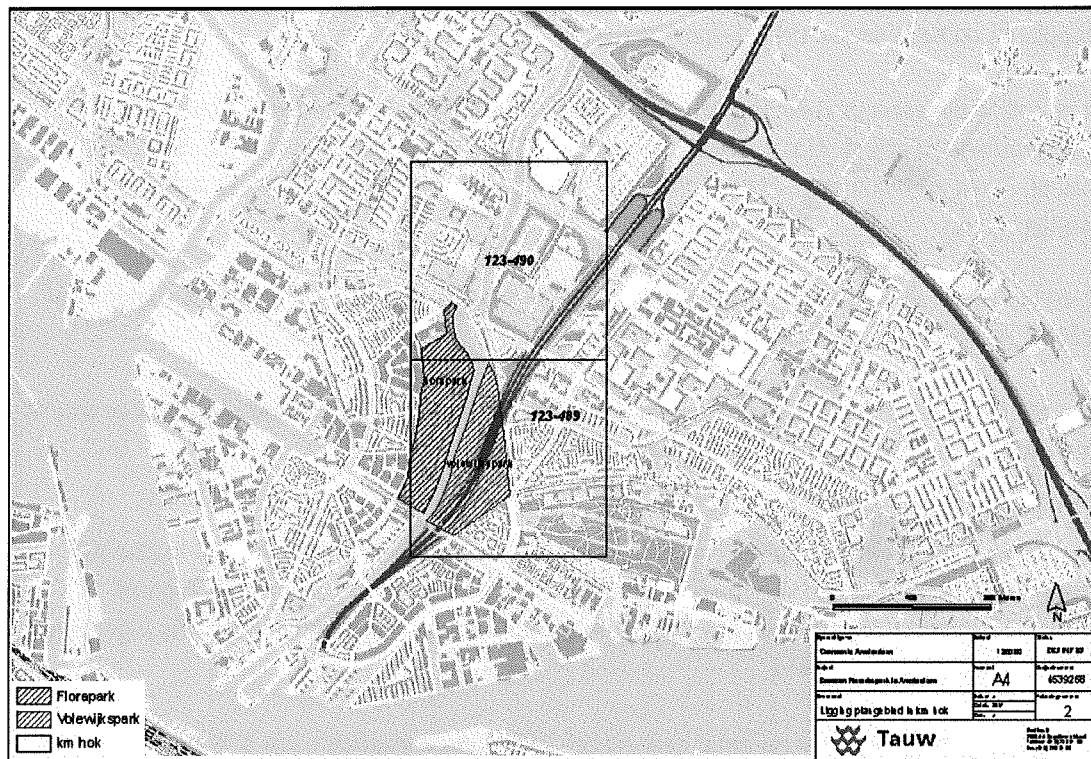
Het plangebied ligt op ongeveer vier kilometer afstand van het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland en Twiske en op vijf kilometer van een Ecologische Hoofdstructuur (EHS) robuuste verbinding.

3.2 Beschermde soorten

Het plangebied ligt in kilometerhokken 123-489 en 123-490. Volgens de gegevens van het Natuurloket zijn de kilometerhokken alleen goed onderzocht op het voorkomen van vaatplanten (beide kilometerhokken), broedvogels en dagvlinders (kilometerhok 123-490). Het plangebied is redelijk goed op amfibieën en dagvlinders, en matig op mossen en zoogdieren onderzocht. Alle andere soortgroepen zijn slecht of niet onderzocht.

Volgens verschillende inventarisatieatlassen zouden enkele beschermde diersoorten in het kilometerhok kunnen voorkomen.

In figuur 3.1 wordt het plangebied in het kilometerhok weergegeven.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied in kilometerhok

Een klein deel van het Florapark valt net in een ander kilometerhok waarin geen beschermde soorten zijn aangetroffen en dat een sterk stedelijk karakter heeft.

3.2.1 Vaatplanten

Ruim 100 plantensoorten worden beschermd door de Flora- en Faunawet. Volgens gegevens van het Natuurloket zijn beide kilometerhokken goed onderzocht op de aanwezigheid van vaatplanten. Volgens deze gegevens zijn er twee tabel 1-soorten, (zie bijlage 2) en drie Rode-lijstsoorten waargenomen.

Beide parken hebben een overwegend groene inrichting. Er is veel variatie van verschillende jonge en oude bomen en verschillende plekken in het park met onder begroeiing.

In de parken staan verschillende soorten bomen zoals: Linde, Esdoorn, Beuk, Eik, Populier, Berk, Paardenkastanje, Treurwilg, Es en tevens enkele exoten zoals buxus en Vleugelnoot.

Als struweel in de onderbeschoeiing zijn soorten zoals: Braam, Klimop, Vlier, Egelantier, Haagbeuk en Kardinaalsmuts waargenomen.

In de ruigte zijn soorten zoals Bijvoet, Perzikkruid, Sint-janskruid, Akkerdistel, Brandnetel, Paardebloem, Buntgras, Hazenpootje, Kleefkruid, Haagwinde, Smalle weegbree, Hondsdraf, Brunel, Peen, Ridderzuring, Zilverschoon, Fluitenkruid, Vogel wikke en Scherpe boterbloem waargenomen.

Nabij het water staat verschillende waterminnende vegetatie zoals: Gele lis, Pitrus, Waternavel, Riet en Rietgras.

Soorten die bescherming genieten ingevolge de Flora- en Faunawet zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en worden ook niet verwacht.

3.2.2 Broedvogels

Het Natuurloket geeft aan dat in het kilometerhok (123-490) goed en kilometerhok (123-489) slecht is onderzocht op het voorkomen van broedvogels. Het terrein vormt een potentieel broedgebied voor boom- en struweelvogels. Alle vogelsoorten genieten bescherming ingevolge de Flora en Faunawet, tabel 2.

Tijdens het veldbezoek, dat na het broedseizoen heeft plaatsgevonden, zijn ondermeer in en om het plangebied de volgende algemene voorkomende broedvogels waargenomen zoals: Roodborst, Pimpelmees, Koolmees, Merel, Ekster, Zwarte kraai, Winterkoning, Houtduif, Gaai, Ekster, Grote bonte specht, Meerkooi, Waterhoen, Blauwe reiger en de Halsbandparkiet (exoot). Ook is de afgelopen jaren meerdere malen een Sperwer in het plangebied waargenomen (bron: dhr. Van Haayen, stadsdeel Amsterdam Noord).

Tijdens de veldinventarisatie is de roep van de Grote bonte specht waargenomen. Holen van spechten zijn jaarrond, dus ook buiten het broedseizoen, beschermd. Voor de kap van de eerste bomen is, door b&d advies, een nestinspectie uitgevoerd. Er zijn geen spechten hollen aangetroffen (bron: b&d advies).

3.2.3 Zoogdieren

Volgens gegevens van het Natuurloket is het kilometerhok (123-489) slecht onderzocht op de aanwezigheid van zoogdieren. Er zijn 3 flora en fauna soorten uit tabel 1 waargenomen. Het kilometerhok (123-490) is matig onderzocht in 1996 - 2006. Volgens deze gegevens zijn in het verleden vijf tabel 1-soorten (zie bijlage 2) waargenomen.

De veldbezoeken hebben aangetoond dat in het plangebied voldoende beschutting aanwezig is en dit een geschikte biotoop vormt voor kleine grondgebonden zoogdieren zoals: Gewone bosspitsmuis, Veldmuis, Bosmuis, Bosspitsmuis, Rosse woelmuis, Mol, Konijn en de Egel. De Konijn is tijdens de inventarisatie in grote aantallen (circa 30 stuks) waargenomen. De bovengenoemde soorten zijn allen opgenomen in Tabel 1 van de Flora en Faunawet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Alle vleermuissoorten worden strikt beschermd door de Flora- en Faunawet (tabel 3-soorten). In (de wijde omgeving van) het plangebied kunnen de soorten zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en de Laatvlieger voorkomen (Limpens et al, 1997). Het plangebied wordt volgens de verspreiding van de Europese Habitatrichtlijnsoorten (provincie Zuid Holland, 2004) gebruikt als foerageergebied van gebouwbewonende soorten. Eveneens is het plangebied door zijn open en gesloten karakter een geschikt vlieg- en jachtgebied voor vleermuizen. Het veldbezoek heeft aangetoond dat in het plangebied hoge bomen aanwezig zijn. Nader onderzoek heeft aangetoond dat in deze bomen geen winterverblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten zoals de Watervleermuis en de Rosse vleermuis bevinden.

Uit eerder uitgevoerde vleermuisinventarisatie in 2005-2006, door b&d advies in Amsterdam-Noord, komt naar voren dat de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en de Laatvlieger zijn waargenomen in het florapark. Het aantal dwergvleermuizen varieerde per bezoek niet veel. Er zijn per bezoek circa 10 tot 15 exemplaren waargenomen. In het park zijn de vijvers van belang als jachtplaats. Nabij het Tolhuis is ook een paringsterritorium vastgesteld van de Gewone dwergvleermuis. In de nazomer van 2005 werd één holle boom door een ruige dwergvleermuis gebruikt als territoriumschuilplaats. Tweemaal is in het aangrenzende park een jagende Laatvlieger waargenomen (bron: b&d advies).

Uit de vleermuisinventarisaties van 6 en 20 september 2007, door Tauw bv komt naar voren dat de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en de Laatvlieger van het Volewijkspark gebruik maken als vlieg- en foerageergebied. De vijver is ook in dit park van groot belang als jachtplaats. De Ruige dwergvleermuis en de Laatvlieger lijken het gebied zo nu en dan met slechts enkele exemplaren te bezoeken. In het plangebied zijn geen winterverblijven waargenomen. Een aanvullend veldbezoek naar vleermuizen, in het plangebied, wordt in april van 2008 uitgevoerd.

Als blijkt dat tijdens de aanvullende inventarisatie een zomerverblijfplaats voor vleermuizen aanwezig is, dient een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

3.2.4 Amfibieën

Alle inheemse amfibieënsoorten worden beschermd door de Flora- en Faunawet. Natuurloket geeft aan dat in kilometerhok (123-489) voor amfibieën matig onderzocht tussen 1991-2006. Volgens de gegevens zijn twee soorten van tabel 1 waargenomen. In kilometerhok (123-490) zijn amfibieën niet onderzocht. Volgens deze gegevens zijn in het verleden één tabel 1-soort (zie bijlage 2) waargenomen.

Op basis van de verspreidingsgegevens (waarnemingsoverzicht 2005, RAVON) van amfibieën worden in en om het plangebied de volgende soorten verwacht: Gewone pad, Bruine kikker en de Bastaardkikker en Kleine watersalamander (tabel 1-soorten).

In het plangebied ligt een vijver waar genoemde tabel 1-soorten in voor kunnen komen. De onderbeschoeiing van het park kan dienen als geschikt winterbiotoop.

3.2.5 Vissen

Een vrij groot aantal vissoorten wordt beschermd door de Flora- en Faunawet. Natuurloket geeft aan dat in kilometerhok (123-489) voor vissen niet is onderzocht tussen 1994-2006. Volgens de gegevens van kilometerhok (123-490) is er één tabel 2- of 3-soort, (zie bijlage 2) en één Habitat- of vogelrichtlijnsoort waargenomen.

Het oppervlaktewater in het plangebied biedt een leefgebied voor verschillende soorten vissen zoals Karper, Ruisvoorn, Blankvoorn en de Snoek (bron: Amsterdamse HengelsportVereniging). De bovengenoemde soorten genieten geen beschermde status via de Flora- en Faunawet.

3.2.6 Ongewervelde dieren en overige soorten

Volgens de gegevens van het Natuurloket is kilometerhok 123-489 voor de categorie dagvlinders redelijk en voor kilometerhok 123-490 goed onderzocht in 1992-2006. De categorie sprinkhanen zijn in kilometerhok 123-489 niet onderzocht en kilometerhok 123-490 is voor sprinkhanen slecht onderzocht. Libellen zijn in kilometerhok 123-489 matig onderzocht en in kilometerhok 123-490 zijn ze niet onderzocht. Voor de overige ongewervelde soorten zijn geen of zeer weinig gegevens bekend. Enkele vlinders en libellen soorten zijn beschermd volgens de flora en faunawet.

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende ongewervelde dieren aangetroffen zoals: Citroenvlinder, Atalanta, (naakt) slakken, zweefvliegen en bijen. Geen van de waargenomen soorten wordt beschermd door de Flora- en Faunawet.

Overige soorten, die worden beschermd door de Flora- en Faunawet, zijn niet te verwachten door het ontbreken van geschikt leefgebied.

3.3 Samenvatting

In het plangebied zijn geschikte leefgebieden aanwezig voor verschillende soorten flora, kleine zoogdieren en amfibieën. In theorie en praktijk dient het terrein als geschikt broedbiotoop voor een aantal vogelsoorten. De Flora- en faunawet kent een externe werking, wat wil zeggen dat broedvogels in de omgeving van het plangebied eveneens geen hinder mogen ondervinden van het voornemen.

Het plangebied ligt op ongeveer vier kilometer afstand van het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland en Twiske en op vijf kilometer van een Ecologische Hoofdstructuur (EHS) robuuste verbinding. Beschermde habitattypen en soorten uit het Natura 2000-gebied IJperveld zijn niet waargenomen in en nabij het plangebied.

Tabel 3.1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige beschermde soorten uit de Flora- en Faunawet.

Tabel 3.1 In het plangebied voorkomende flora en fauna en de mate van bescherming

Soorten	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3
<i>Vogels</i>			
Alle broedvogels		X	
<i>Zoogdieren</i>			
Egel	X		
Konijn	X		
Mol	X		
Veldmuis	X		
Rosse woelmuis	X		
Bosspitsmuis	X		
Gewone Bosmuis	X		
Gewone dwergvleermuis			X
Ruige dwergvleermuis			X
Laatvlieger			X
<i>Amfibieën</i>			
Bruine kikker	X		
Bastaardkikker	X		
Gewone pad	X		
Kleine watersalamander	X		
<i>Vissen</i>			

Soorten	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3
Tiendornige stekelbaars	X		
Drie doornige stekelbaars	X		
Karper	X		
Blankvoorn	X		

4 Effectbeschrijving

In dit hoofdstuk worden de effecten op de aanwezige natuurwaarden bepaald als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. De effecten op natuurwaarden zijn in te delen in effecten in het plangebied zelf en externe effecten. Effecten in het plangebied zelf hebben betrekking op verlies van leefgebied door ruimtebeslag en diverse vormen van verstoring. Externe effecten zijn het gevolg van verstoring door uitstralende werking van de ontwikkelingen zoals verstoring door licht en geluid. Bij de effecten in het plangebied zelf wordt ingegaan op de consequenties ten aanzien van de Flora- en Faunawet.

4.1 Werkzaamheden

Het Volewijkspark en het Florapark worden door het toekomstige voornemen tot één park ingericht, het Noorderpark. De huidige natuurwaarde van beide parken in Amsterdam-Noord zijn op dit moment niet echt hoog. Door de Nieuwe Leeuwarderweg en het Noordhollands kanaal in het plangebied kunnen de aanwezige soortgroepen niet goed migreren. Dit geldt ook door het huidige beheer van beide parken. Echter, door de voorgenomen werkzaamheden worden de toekomstige natuurwaarden in het park aanzienlijk verhoogd door middel van fauna passages, verbeterde waterkwaliteit, beter beheer, bredere bermen en nieuwe beplanting. De verstoring van de huidige natuurwaarden is hierdoor slechts van tijdelijke aard.

In het Volewijkspark in het oostelijk deel worden 117 bomen gekapt, waarvan een deel al is uitgevoerd. Hiervoor in de plaats komen 180 nieuwe bomen. Ook wordt een grasveld aangelegd onder een bestaande bomenrij en een nieuwe iepenlaan aan de rand van de Leeuwarderweg. De bestaande speelvijver blijft gehandhaafd. De vijver in het Volewijkspark en een kleine zijtak van het Noordhollands kanaal worden gedempt. Ter compensatie voor de zijtak van het Noordhollands kanaal wordt onderlangs de Buiksloterdijk een nieuw te graven watergang gerealiseerd die eveneens in verbinding staat met het Noordhollands kanaal. Ter compensatie voor het dempen van de vijver wordt een nieuwe watergang langs de Leeuwarderweg aangelegd.

In het Florapark worden de bestaande velden gecombineerd tot één aaneengesloten open veld. Hierdoor moet een bestaande rozentuin verwijderd worden. De aanwezige vijvers worden in de toekomstige situatie met elkaar verbonden en door een Canadese windmolen wordt het water rondgepompt. Deze molen zorgt ervoor dat het water wordt rondgepompt zodat de waterkwaliteit in de vijvers verbeterd wordt. De vijvers hebben veelal natuurlijke oevers met oeverplanten

Er wordt binnen de herinrichting van het park nagestreefd om dat grondgebonden zoogdieren zoals marterachtigen vanuit Waterland in de toekomst ook het park bereiken door middel van fauna passages en brede grasbermen. Ook worden in het park verschillende heesters en bomen aangeplant die dienen als vogelbosjes. Deze plekken met nestgelegenheid voor vogels dienen ter compensatie voor delen van het park die in de toekomst opener en transparanter in opbouw worden.

4.2 Toetsingscriteria

De criteria waarop wordt getoetst zijn als volgt in te delen.

Soortbescherming:

- Tabel 1: Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen
- Tabel 2: Alle broedvogels en vaste verblijfplaatsen
- Tabel 3: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, Laatvlieger

4.2.1 Effecten

Bij de effecten wordt rekening gehouden met een worstcasescenario. Dit houdt in dat tijdens de toetsing wordt uitgegaan van een volledige aantasting van de biotoop van de betreffende soorten.

Met de aanleg van het Noorderpark kunnen vanuit het oogpunt van ecologie en natuurbescherming, de volgende ontwikkelingen een negatief effect hebben op eventueel aanwezige dier- en plantensoorten:

- Aantasting leefgebied
- Toename licht- en geluidshinder

4.3 Effectbeschrijving

De effectbeschrijving richt zich op de beleving van het park, gebiedsbescherming, beschermde en niet beschermde soorten, waarbij de effecten op niet beschermde soorten bondig worden beschreven.

4.3.1 Beleving

Momenteel bestaat het park uit twee delen die worden gescheiden door het Noordhollands kanaal. Er is weinig samenhang en de beleving, vooral in het Volewijkspark, is laag. Door de parken samen te voegen en één park te realiseren, ontstaat een grote samenhang waardoor de beleving van het park wordt verhoogd. Door de herinrichting kunnen wat oudere bomen verloren gaan. Hoewel deze bomen vaak een meerwaarde geven aan een park, wordt verwacht dat dit verlies niet opweegt tegen de verhoogde parkbeleving en toename van samenhang. Het Noorderpark heeft als één geheel een meerwaarde ten op zichte van de twee huidige, gescheiden parken.

4.3.2 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op ongeveer vier kilometer afstand van het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland en Twiske en op vijf kilometer van een Ecologische Hoofdstructuur (EHS) robuuste verbinding. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op bovenstaande beschermde natuurgebieden. Dit doordat de afstand van de beschermde gebieden tot aan het plangebied zeer groot is.

4.3.3 Onbeschermde soorten

Dit betreft de soortgroepen insecten, overige ongewervelde en planten. Deze groepen zijn goed vertegenwoordigd in de huidige situatie. Tijdens de uitvoering van de herinrichting ontstaat verstoring, waardoor het park tijdelijk minder gunstig is voor deze groepen. Na ingebruikname biedt het nieuwe park meer mogelijkheden voor deze groepen. Hun areaal en leefgebied wordt vergroot waardoor meer uitwisseling kan plaatsvinden.

4.3.4 Tabel 1-soorten

De betreffende zoogdieren komen vooral voor in de aanwezige ruigte in en om het plangebied. De amfibieën kunnen gebruik maken van het oppervlaktewater in het plangebied als voortplantingsbiotoop. Daarnaast kunnen amfibieën in meer of mindere mate (verschillend per soort) gebruik maken van de ruigten als landbiotoop, met uitzondering van de Bastaardkikker welke jaarrond in en om de waterpartijen aanwezig is. Bij verwijdering van deze ruigte en de watergangen verdwijnt een deel van het leefgebied van deze dieren, wat ongunstig is voor deze soorten. Met de herinrichting van het Noorderpark wordt er dusdanig rekening mee gehouden zodat leefgebieden van de tabel 1-soorten in het plangebied snel terugkeren.

Voor tabel 1-soorten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden bij ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht. Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden rekening moet worden gehouden met de in het plangebied voorkomende soorten. Concreet betekent dit dat de werkzaamheden bij voorkeur plaats moeten vinden buiten het voortplantingseizoen (begin april tot begin september).

4.3.5 Tabel 2-soorten

Ten aanzien van de broedvogels wordt gesteld dat mogelijk aantasting van nesten of jongen optreedt wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd ten tijde van het broedseizoen (grootweg medio maart tot medio juli). Alle broedvogels genieten bescherming ingevolge de Flora- en Faunawet. Verstoring van broedvogels kan eenvoudig worden voorkomen. De werkzaamheden moeten worden gestart buiten het broedseizoen van de vogels, zodat geen verstoring van broedende vogels plaats vindt.

Aangezien tijdens de inventarisatie de roep van de Grote bonte specht is gehoord, is de kans groot dat in het plangebied spechtenholten aanwezig zijn. Dit geldt voornamelijk voor de hoge en oudere bomen naast en in beide parken. Spechtholten zijn door de Flora- en Faunawet jaarrond beschermd. Deze nesten mogen niet worden verwijderd zonder dat is aangetoond dat geen broedende vogels aanwezig zijn. Voor het verwijderen van deze bomen is aanvullend onderzoek naar het voorkomen van spechtengaten in te verwijderen bomen verplicht. Indien spechtengaten voorkomen in te verwijderen bomen, dient een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet te worden aangevraagd. Afhankelijk van het voorkomen van de spechtengaten en mits geen broedende vogels er gebruik van maken, kan een ontheffing worden verleend voor het verwijderen van de spechtengaten. De te treffen mitigerende en/of compenserende maatregelen zijn sterk situatie-afhankelijk.

Vogels nemen in de Flora- en Faunawet een bijzondere positie in. Voor broedende vogels kan geen ontheffing worden verleend van artikel 10. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets (vergelijkbaar met tabel 3-soorten). Het broedseizoen loopt van 15 maart tot 15 juli, maar varieert per soort. Het verkrijgen van een ontheffing voor broedvogels wordt niet aannemelijk geacht.

4.3.6 Tabel 3-soorten

De vier aangetroffen vleermuissoorten zijn gebouwbewonende soorten, waarbij de Ruige dwergvleermuis ook in bomen verblijfplaatsen kan hebben. In het plangebied (Florapark en het Volewijkspark) komen geen gebouwen voor, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor deze soorten grotendeels kan worden uitgesloten. Het gebied is vooral van belang als foerageergebied en maakt deel uit van verschillende vliegroutes. Verstoring van deze soorten vindt vooral plaats tijdens de aanlegfase van het park. Na de realisatie van de herinrichting ontstaat een gunstiger leefgebied doordat de twee parken nu één geheel gaan vormen. Hierdoor ontstaan betere vliegroutes en verschillende foerageergebieden. Er wordt ook rekening gehouden met de migratie van tabel 3-soorten van en naar het plangebied.

Verwacht wordt dat met de ingreep sprake is van een (tijdelijke) significante aantasting van een essentieel onderdeel van het leefgebied van een kolonie vleermuizen. Hiervoor dient een ontheffing op de Flora- en Faunawet te worden verkregen. Deze kan worden aangevraagd wanneer het onderzoek naar vleermuizen is afgerond, pas dan is voldoende inzichtelijk welke functies het huidige park voor vleermuizen heeft. Hier wordt dieper op ingegaan in de aparte rapportage betreffende de vleermuisinventarisatie, waar het effect van lichthinder wordt toegelicht.

Voor deze beschermde soorten kan alleen ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen worden verleend indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; Dat betekent dat alternatieven (voor de locatie of vorm van de activiteit) onderzocht moeten worden voor de in het geding zijnde activiteit
2. Er is sprake van de belangen, vermeld in art. 75, lid 4, sub a of genoemd in art. 2 van Vrijstellingsbesluit. Een essentiële ontheffingsgrond voor een plan komt naar voren in art. 2 van het Vrijstellingsbesluit. Ontheffing kan worden verleend indien er sprake is van 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort. Indien de gunstige staat van de betrokken soort(en) in het geding komt, dienen maatregelen te worden genomen om de instandhouding te garanderen. Schade op individuniveau dient te worden voorkomen

Dat kan door compenserende, maar ook mitigerende (verzachtende) maatregelen te nemen. Of er en welke compenserende en/of mitigerende maatregelen nodig zijn, kan de minister van LNV in de voorschriften bij de ontheffing aangeven. Compensatie van schade aan biotopen van soorten die zijn vermeld in bijlage I van de Vogelrichtlijn of bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet zijn afgerond voordat kan worden gestart met het plan.

Gezien het voornemen wordt ervan uitgegaan dat voor de criteria 1 en 2 voldoende argumenten kunnen worden aangedragen. Op basis van het vleermuizenonderzoek wordt verondersteld dat voor criterium 3 geldt dat de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in het geding komt. Op basis hiervan wordt verondersteld dat een ontheffing wordt verleend, mits de passende mitigerende en eventueel compenserende maatregelen worden getroffen.

Kenmerk R001-4539258MGK-leh-V03-NL

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Op grond van de beschikbare gegevens en de uitgevoerde beoordeling worden de volgende conclusies getrokken:

Flora- en Faunawet

Op grond van de beschikbare gegevens en de uitgevoerde beoordeling zijn de volgende conclusies getrokken:

- Het plangebied en de directe omgeving bieden schuil- en winterverblijfplaatsen voor de tabel 1-soortgroep kleine zoogdieren. Deze verblijfplaatsen worden in eerste instantie door het voornemen aangetast. Een ontheffing van de Flora- en Faunawet is niet nodig bij een ruimtelijke ingreep voor de tabel 1-soortgroepen
- Mogelijk biedt het plangebied en de directe omgeving van het plangebied ruimte aan broedend algemeen voorkomende vogels. Alle broedvogels genieten bescherming via de Flora- en Faunawet. Verstoring van broedende vogels kan worden voorkomen (zie paragraaf 5.2), zodat geen ontheffing noodzakelijk is
- Het gebied is vooral van belang als foerageergebied en maakt deel uit van vliegroutes voor vleermuizen. Verwacht wordt dat met de ingreep sprake is van een significante aantasting van een essentieel onderdeel van het leefgebied. Hiervoor dient een ontheffing op de Flora- en Faunawet te worden verkregen. Deze kan worden aangevraagd wanneer het onderzoek naar vleermuizen is afgerond, pas dan is voldoende inzichtelijk welke functies het huidige park voor vleermuizen bevat
- Mogelijk dienen de oude en hoge bomen in het Volewijkspark als broedgebied voor spechten. Hierdoor dient een soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd in het voorjaar, ter plaatse van de te kappen bomen

5.2 Aanbevelingen

Uitgaande van een worstcasescenario worden alle in het plangebied voorkomende dier- en plantensoorten aangetast door de voorgenomen maatregelen:

Flora- en Faunawet:

- Aanvraag ontheffing Flora- en Faunawet voor de aantasting van het leefgebied van vleermuizen (na afronding vleermuisinventarisatie)
- Er dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht in het kader van de Flora- en Faunawet. De zorgplicht houdt in dat voldoende zorg in acht moet worden genomen voor alle in het wild levende dieren en planten (inclusief hun leefomgeving). Concreet betekent dit dat bij een ruimtelijke ingreep rekening moet worden gehouden met alle aanwezige dieren en planten door middel van planning en uitvoering. Dit houdt in dat deze dieren en planten gedurende de werkzaamheden zoveel mogelijk moeten worden ontzien
- Verstoring van broedvogels kan eenvoudig worden voorkomen. Indien de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels (grootweg 15 maart – 15 juli) worden gestart, treedt er geen verstoring op van broedvogelsoorten. In dat geval is dan ook geen ontheffing nodig in het kader van de Flora- en Faunawet, omdat broedvogels op voorhand uit kunnen wijken naar geschikte gebieden in de omgeving
- Voordat de bomen gekapt worden dient hiervoor een soortgericht spechten onderzoek in het voorjaar uitgevoerd te worden. Als deze soorten er broeden, dient voor het verwijderen van vaste verblijfplaatsen (spechtennest) een ontheffing aangevraagd te worden
- De aanwezige bomen niet kappen in het vogelbroedseizoen en/of vleermuisseizoen (maart tot en met eind september)

6 Literatuur

(Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992)
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse
Natuurhistorische Vereniging, Utrecht

(Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997)
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting
Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht

(Provincie Zuid-Holland, 2004)
Beschermden planten en dieren in Zuid-Holland, De verspreiding van de Europese
Habitatrichtlijnsoorten in kaart. Quantas, Rijswijk

(Dijkstra, Klaas-Douwe B., Vincent J. Kalkman,
Robert Ketelaar & Michiel J.T. van der Weide, 2002)
De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor
Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European
Invertebrate Survey-Nederland, Leiden

(Daalder R., Snel J., Lindgreen, M., e.a., 2006)
Groen op de kaart, Groenplan Amsterdam-Noord
Gemeente Amsterdam, Dienst ruimtelijke Ordening

Internet:

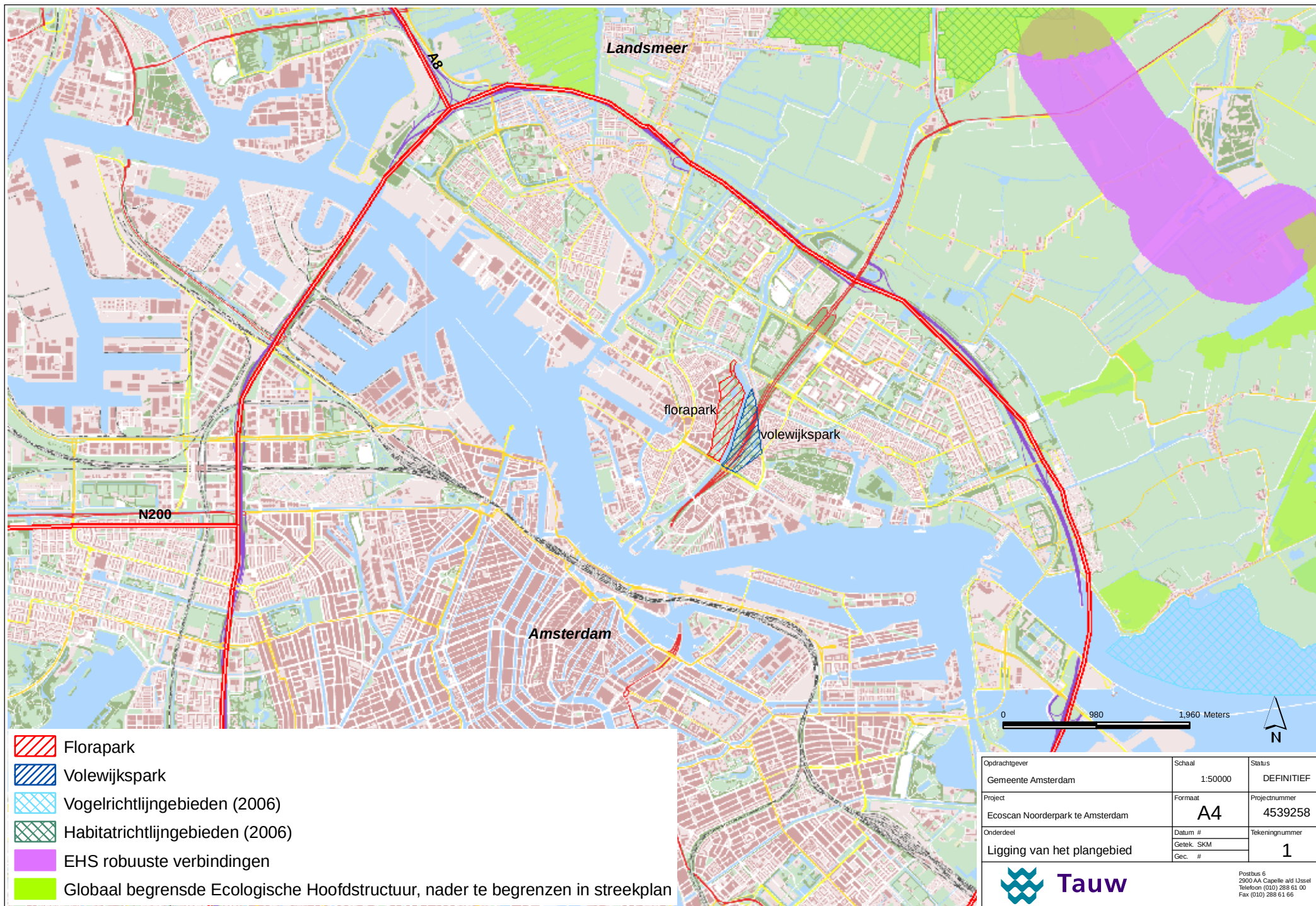
www.natuurloket.nl

www.RAVON.nl

Mondeling:

- B&D advies, dhr F. Haayen
- Amsterdamse hengelsportvereniging

Kenmerk R001-4539258MGK-leh-V03-NL

Tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffwet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

Toelichting tabel 1

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Tabel 1: Algemene soorten	
R = soort van Rode lijst 2004	
<u>Zoogdieren</u>	
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
bunzing	<i>Mustela putorius</i>
dwergpspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
egel	<i>Erinaceus europeus</i>
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
haas	<i>Lepus europeus</i>
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
mol	<i>Talpa europea</i>
ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
ree	<i>Capreolus capreolus</i>
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
vos	<i>Vulpes vulpes</i>
wezel	<i>Mustela nivalis</i>
woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>
kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
<u>Mieren</u>	
behaarde rode bosmier	<i>Formica rufa</i>
kale rode bosmier	<i>Formica polyctena</i>
stronkmier	<i>Formica truncorum</i>
zwartrugbosmier	<i>Formica pratensis</i>
<u>Slakken</u>	
wijngaardslak	<i>Helix pomatia</i>
<u>Vaatplanten</u>	
aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>
akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>
brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>
breed klokje	<i>Campanula latifolia</i>
dotterbloem*	<i>Caltha palustris</i>
gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>
grote kaardenbol	<i>Dipsacus fullonum</i>
kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>
knikkende vogelmelk	<i>Ornithogalum nutans</i>
koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>
slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>
zwanebloem	<i>Butomus umbellatus</i>
*m.u.v. spindotterbloem [®]	

Toelichting tabel 2

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Tabel 2: overige soorten	
R = soort van Rode lijst 2004	
<u>Zoogdieren</u>	
Damhert ^R	<i>Dama dama</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Grijze zeehond ^R	<i>Halichoerus grypus</i>
Grote bosmuis ^R	<i>Apodemus flavicollis</i>
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
Alpenwatersalamander	<i>Triturus alpestris</i>
Levendbarende hagedis	<i>Lacerta vivipara</i>
<u>Dagvlinders</u>	
Moerasparelmoervlinder ^R	<i>Euphydryas aurinia</i>
Vals heideblauwtje ^R	<i>Lycaeides idas</i>
<u>Vissen</u>	
Bermpje	<i>Noemacheilus barbatulus</i>
Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>
Meerval	<i>Silurus glanis</i>
Rivierdonderpad	<i>Cottus gobio</i>
<u>Vaatplanten</u>	
Aangebrande orchis ^R	<i>Orchis ustulata</i>
Aapjesorchis ^R	<i>Orchis simia</i>
Beenbreek ^R	<i>Narthecium ossifragum</i>
Bergklokje	<i>Campanula rhomboidalis</i>
Bergnachtorchis ^R	<i>Platanthera chlorantha</i>
Bijenorchis	<i>Ophrys apifera</i>
Blaasvaren ^R	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauwe zeedistel	<i>Eryngium maritimum</i>
Bleek bosvogeltje ^R	<i>Cephalanthera damasonium</i>
Bokkenorchis ^R	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Brede orchis ^R	<i>Dactylorhiza majalis majalis</i>
Bruinrode wespenorchis ^R	<i>Epipactis atrorubens</i>
Daslook	<i>Allium ursinum</i>
Dennenorchis ^R	<i>Goodyera repens</i>
Duitse gentiaan ^R	<i>Gentianella germanica</i>
Franjegentiaan ^R	<i>Gentianella ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis ^R	<i>Epipactis muelleri</i>
Gele helmbloem	<i>Pseudofumaria lutea</i>
Gevlekte orchis ^R	<i>Dactylorhiza maculata</i>
Groene nachtorchis ^R	<i>Coeloglossum viride</i>
Groensteel ^R	<i>Asplenium viride</i>
Grote keverorchis ^R	<i>Listera ovata</i>
Grote muggenorchis ^R	<i>Gymnadenia conopsea</i>
Gulden sleutelbloem ^R	<i>Primula veris</i>
Harlekijn ^R	<i>Orchis morio</i>
Herfstschroeforchis ^R	<i>Spiranthes spiralis</i>
Hondskruid ^R	<i>Anacamptis pyramidalis</i>
Honingorchis ^R	<i>Hermidium monorchis</i>
Jeneverbes ^R	<i>Juniperus communis</i>
Klein glaskruid	<i>Parietaria judaica</i>
kleine keverorchis ^R	<i>Listera cordata</i>
kleine zonnedaauw ^R	<i>Drosera intermedia</i>
klokjesgentiaan ^R	<i>Gentiana pneumonanthe</i>
kluwenklokje ^R	<i>Campanula glomerata</i>
koraalwortel ^R	<i>Corallorhiza trifida</i>
kruisbladgentiaan ^R	<i>Gentiana cruciata</i>
lange ereprijs	<i>Veronica longifolia</i>
lange zonnedaauw ^R	<i>Drosera anglica</i>
mannetjesorchis ^R	<i>Orchis mascula</i>
maretak	<i>Viscum album</i>
moeraswespenorchis ^R	<i>Epipactis palustris</i>

Tabel 2: overige soorten	
muurbloem ^R	<i>Erysimum cheiri</i>
parnassia ^R	<i>Parnassia palustris</i>
pijlscheefkelk ^R	<i>Arabis hirsuta sagittata</i>
poppenorchis ^R	<i>Aceras anthropophorum</i>
prachtklokje	<i>Campanula persicifolia</i>
purperorchis ^R	<i>Orchis purpurea</i>
rapunzelklokje ^R	<i>Campanula rapunculus</i>
rechte driehoeksvaren ^R	<i>Gymnocarpium robertianum</i>
rietorchis	<i>Dactylorhiza majalis</i>
	<i>praetermissa</i>
ronde zonnedaauw ^R	<i>Drosera rotundifolia</i>
rood bosvogeltje ^R	<i>Cephalanthera rubra</i>
ruig klokje	<i>Campanula trachelium</i>
schubvaren ^R	<i>Ceterach officinarum</i>
slanke gentiaan ^R	<i>Gentianella amarella</i>
soldaatje ^R	<i>Orchis militaris</i>
spaanse ruiter ^R	<i>Cirsium dissectum</i>
steenanjers ^R	<i>Dianthus deltoides</i>
steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>
stengelloze sleutelbloem ^R	<i>Primula vulgaris</i>
stengelomvattend havikskruid ^R	<i>Hieracium amplexicaule</i>
stijf hardgras ^R	<i>Catapodium rigidum</i>
tongvaren	<i>Asplenium scolopendrium</i>
valkruid ^R	<i>Arnica montana</i>
veenmosorchis ^R	<i>Hammarbya paludosa</i>
veldgentiaan ^R	<i>Gentianella campestris</i>
veldsalie ^R	<i>Salvia pratensis</i>
vleeskleurige orchis ^R	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
vliegenorchis ^R	<i>Ophrys insectifera</i>
vogelnestje ^R	<i>Neottia nidus-avis</i>
voorjaarsadonis	<i>Adonis vernalis</i>
wantsenorchis ^R	<i>Orchis coriophora</i>
waterdrieblad ^R	<i>Menyanthes trifoliata</i>
weideklokje ^R	<i>Campanula patula</i>
welriekende nachtorchis ^R	<i>Platanthera bifolia</i>
wilde gage ^R	<i>Myrica gale</i>
wilde herfsttijloos	<i>Colchicum autumnale</i>
wilde kievitsbloem ^R	<i>Fritillaria meleagris</i>
wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>
wit bosvogeltje ^R	<i>Cephalanthera longifolia</i>
witte muggenorchis ^R	<i>Pseudorchis albida</i>
zinkviooltje ^R	<i>Viola lutea calaminaria</i>
zomerklokje ^R	<i>Leucojum aestivum</i>
zwartsteel	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>
<u>Kevers</u>	
vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
<u>Kreeftachtigen</u>	
rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>

Toelichting tabel 3

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.

-Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

-Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

-De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB	
R = soort van Rode lijst 2004	
<u>Bijlage 1 AMvB</u>	
<u>Zoogdieren</u>	
das	<i>Meles meles</i>
boomarter ^R	<i>Martes martes</i>
eikelmuis ^R	<i>Eliomys quercinus</i>
gewone zeehond ^R	<i>Phoca vitulina</i>
veldspitsmuis ^R	<i>Crocidura leucodon</i>
waterspitsmuis ^R	<i>Neomys fodiens</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
adder ^R	<i>Vipera berus</i>
hazelworm ^R	<i>Anguis fragilis</i>
ringslang ^R	<i>Natrix natrix</i>
vinpootsalamander ^R	<i>Triturus helveticus</i>
vuursalamander ^R	<i>Salamandra salamandra</i>
<u>Vissen</u>	
beekprik ^R	<i>Lampetra planeri</i>
bittervoorn ^R	<i>Rhodeus cericeus</i>
elrits ^R	<i>Phoxinus phoxinus</i>
gestippelde alver ^R	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
grote modderkruiper ^R	<i>Misgurnus fossilis</i>
rivierprik	<i>Lampetra fluviatilis</i>
<u>Dagvlinders</u>	
bruin dikkopje ^R	<i>Erynnis tages</i>
dwerghlauwtje ^R	<i>Cupido minimus</i>
dwergdikkopje ^R	<i>Thymelicus acteon</i>
groot geaderd witje ^R	<i>Aporia crataegi</i>
grote ijsvogelvlinder ^R	<i>Limenitis populi</i>
heideblauwtje ^R	<i>Plebejus argus</i>
iepepage ^R	<i>Strymonidia w-album</i>
kalkgraslanddikkopje ^R	<i>Spialia sertorius</i>
keizersmantel ^R	<i>Argynnis paphia</i>
klaverblauwtje ^R	<i>Cyaniris semiargus</i>
purperstreeparmoervlinder ^R	<i>Brenthis ino</i>
rode vuurvlinder ^R	<i>Palaeochrysophanus hippothoe</i>
rouwmantel ^R	<i>Nymphalis antiopa</i>
tweekleurig hooibeestje ^R	<i>Coenonympha arcania</i>
veenbesparelmoervlinder ^R	<i>Bolaria aquilonais</i>
veenhooibeestje ^R	<i>Coenonympha tullia</i>

¹ -onderzoek en onderwijs

-repopulatie en herintroductie

-bescherming van flora en fauna

-veiligheid van het luchtverkeer

-volksgezondheid of openbare veiligheid

-dwingende redenen van openbaar belang

-het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom

-belangrijke overlast veroorzaakt door dieren

-uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw

-bestendig gebruik

-uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB	
veldparelmoervlinder ^R	<i>Melitaea cinxia</i>
woudparelmoervlinder ^R	<i>Melitaea diamina</i>
zilvervlek ^R	<i>Clossiana euphrosyne</i>
<u>Vaatplanten</u>	
groot zeegras ^R	<i>Zostera marina</i>
<u>Bijlage IV HR</u>	
<u>Zoogdieren</u>	
baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>
bechstein's vleermuis ^R	<i>Myotis bechsteinii</i>
bever ^R	<i>Castor fiber</i>
bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>
brandt's vleermuis ^R	<i>Myotis brandtii</i>
bruinvis ^R	<i>Phocoena phocoena</i>
euraziatische lynx	<i>Lynx lynx</i>
franjestaart ^R	<i>Myotis nattereri</i>
gewone dolfin	<i>Delphinus delphis</i>
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>
grijze grootoorvleermuis ^R	<i>Plecotus austriacus</i>
grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
hamster ^R	<i>Cricetus cricetus</i>
hazelmuis ^R	<i>Muscardinus avellanarius</i>
ingekorven vleermuis ^R	<i>Myotis emarginatus</i>
kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
kleine hoefijzerneus ^R	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>
nathusius' dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
noordse woelmuis ^R	<i>Microtus oeconomus</i>
otter ^R	<i>Lutra lutra</i>
rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
tuimelaar ^R	<i>Tursiops truncatus</i>
tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
vale vleermuis ^R	<i>Myotis myotis</i>
watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>
wilde kat	<i>Felis silvestris</i>
witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
boomkikker ^R	<i>Hyla arborea</i>
geelbuikvuurpad ^R	<i>Bombina variegata</i>
gladde slang ^R	<i>Coronella austriacus</i>
heikikker ^R	<i>Rana arvalis</i>
kamsalamander ^R	<i>Triturus cristatus</i>
knoflookpad ^R	<i>Pelobates fuscus</i>
muurhagedis ^R	<i>Podarcis muralis</i>
poelkikker ^R	<i>Rana lessonae</i>
rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>
vroedmeesterpad ^R	<i>Alytes obstetricans</i>
zandhagedis ^R	<i>Lacerta agilis</i>
<u>Dagvlinders</u>	
donker pimperlblauwtje ^R	<i>Maculinea nausithous</i>
grote vuurvlinder ^R	<i>Lycaena dispar</i>
pimperlblauwtje ^R	<i>Maculinea teleius</i>
tijmblauwtje ^R	<i>Maculinea arion</i>
zilverstreephooibeestje ^R	<i>Coenonympha hero</i>
<u>Libellen</u>	
bronslibel	<i>Oxygastra curtisii</i>
gaffellibel ^R	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
gevlekte witsnuitlibel ^R	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
groene glazenmaker ^R	<i>Aeshna viridis</i>
noordse winterjuffer ^R	<i>Sympecma paedisca</i>
oostelijke witsnuitlibel ^R	<i>Leucorrhinia albifrons</i>
riwierrombout ^R	<i>Stylurus flavipes</i>
sierlijke witsnuitlibel ^R	<i>Leucorrhinia caudalis</i>
<u>Vissen</u>	
houting	<i>Conegonus oxyrrhynchus</i>
steur ^R	<i>Acipenser sturio</i>

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB	
<u>Vaatplanten</u>	
drijvende waterweegbree ^R	<i>Luronium natans</i>
groenknolorchis ^R	<i>Liparis loeselii</i>
kruipend moerasscherm ^R	<i>Apium repens</i>
zomerschroeforchis ^R	<i>Spiranthes aestivalis</i>
<u>Kevers</u>	
brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>
gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
heldenbok	<i>Cerambyx cerdo</i>
juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
<u>Tweekleppigen</u>	
bataafse stroommossel ^R	<i>Unio crassus</i>